

NARODNI LIST

Glasilo narodne stranke za Štajersko.

Izhaja vsak četrtek; ako je ta dan praznik, pa dan poprej. — Vse pošiljke (dopisi, reklamacije, vprašanja itd.) je pošiljati na naslov: „Narodni List“ v Celju. — Reklamacije so poštnine proste. — Uredništvo: Graška cesta šte. 1.

„Narodni List“ stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Za Ameriko in druge dežele na leto 5 K 60 vin. Naročnina se plačuje vnaprej. — Posamezna številka stane 10 vin.

Oglasi se računajo po 16 vinarjev ena petit vrsta. — Pri večkratnih objavah znaten popust po dogovoru. Pristojbine za oglase je plačevati po pošti na naslov: „Narodni List“ v Celju.

Glavni zbor zaupnikov narodne stranke se vrši dne 28. junija 1908 ob 11. uri dopoldne v „Narodnem domu“ v Celju.

Ker je drugi dan praznik, pričakujemo lepe udeležbe.

Popoldne ustanovni občni zbor „Zveze narodnih društev za Štajersko in Koroško“.

Cenj. odjemalce „Narodnega Lista“ nujno opozarjamo, da izpraša vsak svojo vest, ali je že zadostil svoji dolžnosti kot naročnik. Ne zdi se nam namreč častno, kljub večkratnim opominom sprejemati list zastonj. Zadnji junijski številki bomo priložili položnice. Kdor še ni poravnal naročnine za celo leto, naj to stori takoj začetkom julija.

Izprašajmo si vest!

Bliža se izvanredni glavni zbor zaupnikov narodne stranke. Poglejmo v tem trenutku, predno se snidemo, vsakteri izmed nas nekoliko v polpreteklo dobo, ozirno se po svojem delu vsakteri izmed nas, izprašajmo si vest glede izpolnjevanja naših dolžnosti nasproti stranki. Povejmo si odkrito in jasno v svojih srcih, ali čutimo, da smo izpolnjevali svoje dolžnosti v polni meri, ali smo pa morda marsikatero vsled komodnosti, vsled nemarnosti ali vsled nejasnosti pojmov zanemarili.

Recimo si v prvi vrsti, da ima dolžnosti nasproti narodni stranki vsak štajerski Slovenec, ki čuti narodno in hoče vsestranski napredek naroda. Tudi naši klerikalci pravijo, da so narodni in da hočejo napredek naroda, toda njihova dejanja so takšna, da učinkujejo ravno nasprotno. Narodnost naših klerikalcev, osobito njihovih voditeljev, je danes enaka ničli, in njihova dejanja n. pr. na gospodarskem polju tirajo narod, naravnost v propad, ne pa k napredku. Prašajmo se torej mi, vsakteri izmed nas: ali so moja dejanja vedno, bila takšna, da se morem s ponosom imenovati pristaša narodne stranke?

Somišljenik katerekoli stranke, ni le oni, ki je to za sebe, za svojo osebo, ki ga pa nič ne briga, kaj se godi okoli njega, kakšnega mišljenja je njegova bližnja okolica. Stranki ne koristi nič, če je kje v kateri fari eden njen somišljenik, ki za svojo osebo stoji trdno kakor skala za strankina načela, pa ne stori niti keraka, da bi si pridobil v fari novih somišljenikov. Prašaj se torej vsakdo izmed njih, ki se imenujejo pristaše narodne stranke: ali sem skušal pridobivati stranki somišljenikov? Ali sem šel med ljudstvo, ali sem se čutil eno z njim, ali sem ga skušal pridobiti za strankine ideje?

In kaj se pravi, pridobivati ljudstvo za ideje stranke? Prašaj se vsakteri: ali sem budil v ljudstvu, med katerim živim, narodno zavest? Ali sem ga poučeval o krivicah, katere se nam godijo v narodnem, jezikovnem oziru od strani oblasti, od strani deželne in državne vlade. Ali sem budil v ljudstvu prepričanje, da se ne sme smatrati za manjvreden narod, ali sem mu budil s tem narodni ponos? Ali sem budil v ljudstvu smisel za javno življenje, t. j. prepričanje, da se mora za-

nimati za dogodke v javnosti, za razne volitve, ker je od tega mnogokrat odvisen njegov dobrobit? Ali sem skušal prepričati ljudstvo, da narodna stranka zasleduje le njegov gospodarski in kulturni napredek na demokratski, t. j. ljudski podlagi, da ni protiverška stranka, kakor laže o njej naše duhovništvo in njegovo časopisje, ampak da je le zoper politično nadvlado kateregakoli stanu nad narodom in s tem seveda tudi zoper nadvlado duhovskega stanu, da pa priznava vsakomur in vsakemu stanu v javnem življenju enake pravice in enake dolžnosti?

Ali sem poskusil delovati v gospodarskem oziru? Ali sem budil pri našem kmečkem ljudstvu stanovsko zavest in stanovski ponos? Ali sem budil v njem smisel za samopomoč? Smisel za stanovsko organizacijo? Ali sem mu povedal, da Koroščeva laži-kmečka zveza ni kmečka stanovska organizacija, ampak politično-bojna organizacija naše duhovščine, ki ji je dala ime kmečke zveze samo zato, da je pridobila velik del kmečkega ljudstva za sebe in ga izkorišča sedaj v politične namene? Ali sem mu povedal, da je prava stanovsko-kmečka organizacija danes iskati v kmetijski družbi in njenih podružnicah, in da le od te organizacije imajo kmetje v resnici tudi korist? Ali sem budil v ljudstvu smisel za gospodarsko zadružništvo, bodisi denarno, bodisi kmetijsko?

Ali sem storil isto, kar pri kmečkem ljudstvu, glede stanovske zavesti in stanovske organizacije tudi pri naših obrtnikih in trgovcih? Ali sem sam član obrtnih in trgovskih organizacij, če pripadam k enemu teh stanov? Ali sem budil v ljudstvu splošno prepričanje, da si interesi kmeta, trgovca, obrtnika in delavca pri nas v velikem ne nasprotujejo in da je potrebno poseben za te stanove na deželi, da nastopajo skupno in da se strnejo vsi v eno enotno veliko stranko, ki zastopa interese srednjega stanu, h kateremu vsi ti pripadajo, veliko agrarno stranko, kakoršna je danes narodna stranka? Ali sem skušal ustvarjati takšno organizacijo, ji dati potrebno življenje? Ali sem delal na to, da se je v mojem kraju ustvarila krajevna organizacija narodne stranke, da se tako s skupnimi silami širijo strankine ideje?

Ali sem skušal delovati med narodom v kulturnem t. j. prosvetnem, izobraževalnem oziru? Ali sem skliceval ljudi na sestanke, na katerih sem razpravljal o tem in onem vprašanju, ki je za ljudstvo važno, ali sem ga skušal poučevati v gospodarskem in drugih vprašanjih? Če sem videl potrebo kake gospodarske naprave, ali sem jo ustvaril ali s pomočjo drugih skušal ustvariti? Ali sem pa morda videl potrebo kaj ustvariti, a sem molčal o tem, ker sem bil zaviden, da bi kdo drugi stvar izpeljal in meni slavo odjedel? Ali sem delal za izobrazbo ljudstva z ustanavljanjem izobraževalnih društev ali pa ljudskih knjižnic? Če nisem vedel, kako začeti, ali sem se obrnil na vodstvo stranke? Ali se kot učitelj nisem čutil vzvišenega nad ljudstvom, ali sem šel mednje, ali sem prirejal sestanke ali roditeljske večere, na katerih sem v ljudstvu vzbujal ljubezen do šole, mu iztrgal iz srca sovrašтво do učiteljstva in ga prepričal, da je šola predpogoj narodnega napredka, v prvi vrsti gospodarskega napredka?

Ali sem storil svojo dolžnost, narodno in strankarsko, ob raznih volitvah? Ali sem se v teh slučajih držal strogo strankinega načela: kjer je narodnost v nevarnosti, skupno s Slovenci drugega političnega prepričanja v boj proti narodnemu nasprotniku? Ali sem stopil v agitacijski boj pri občinskih, okrajnih, deželno- in

državnozbornskih volitvah po načelu, da v vse te zastope spadajo najboljši ljudje?

Ali sem storil dolžnost nasproti narodni stranki v tem oziru, da sem poleg pridobivanja somišljenikov pridobil tudi naročnikov njenemu glasilu „Narodni list“ v svesti si, da je stranka brez časopisja mrtva? Ali sem sam naročnik lista in ga tudi plačjem? Ali sem skušal v svoji fari pridobiti vsaj 10 plačujočih naročnikov „Narodnemu Listu“? Ali sem poročal vodstvu stranke o vseh politično važnih dogodkih? Ali sem mu poročal vsakokrat, če je obstojala nevarnost, da pride kak kos slovenske zemlje v nemške roke? Ali sem mu poročal o nevarnosti, da se naseli kak nemški trgovec, obrtnik, da pride na šolo kak nemški učitelj?

In vi, okrajni in krajevni odbori narodne stranke! Vi predsedniki teh odborov, ali ste vršili svojo dolžnost nasproti stranki, ali ste vršili vse to, kar smo zgoraj vprašali posameznike, ali ste sklicevali seje, se posvetovali o potrebah in nalogah v Vaših delokrogih, ali ste vršili gospodarsko in kulturno in politično delo, v svrhu katerega ste bili voljeni?

Dovolj! Nešteto takšnih in podobnih vprašanj bi še lahko stavili? Vsakdo izmed nas bi se moral vstaviti pri vsakem teh vprašanj ter resno premisliti, ali je zadostil v njem stavljeni mu nalogi.

In danes, ko stojimo pred skorajšnjim četudi izvanrednim — glavnim zborom zaupnikov narodne stranke, na katerem se bo razmotirvalo o strankinem položaju, v tem trenutku si mora vsak naš človek izprašati vest, je li izpolnil vse svoje dolžnosti. Marsikateri bo si morda mogel z zadovoljstvom reči: da, mnogi pa — in velika večina — pa bo moral skesano se potrkati na prsa in trden sklep storiti, da se poboljša.

Pomnimo predvsem: dober somišljenik stranke ni, kdor zabavlja in kriči, ampak oni, ki tiho in vztrajno izvršuje pozitivno narodno delo!

Občina ima pravice naroda v rokah.

Najbolj trdovratni zatiralec slovenskega jezika je okrajno finančno ravnateljstvo mariborsko. Če le mogoče, vsiljuje slovenskim državljanom in občinam samonemške plačilne naloge. Občinam, ki mu te spise vračajo, dopošlje sicer slovenske plačilne naloge, a kratko na to dopošlje zopet nemške.

Vse občine gornjegorjskega okraja so bile pred dobrim letom vložile pritožbo na finančno ravnateljstvo na Dunaj zoper trmoglavo in nepoštevno ravnanje finančnega ravnateljstva v Mariboru, a do danes še niso dobile nobenega odgovora, pač pa je občina Kokarje naprosila enega državnega poslanca „Jugoslovanskega kluba“, naj to zadevo urgira.

Vsekakor bo treba našim občinam bolj odločno nastopiti, sicer ne bodo pritožbe ničesar izdale. Najizdatnejšo pomoč si naj občina sama oskrbi s tem, da vrne sleherni nemški „Zahlungs-Auftrag“ davkarji. Občina Kokarje n. pr. zbira take nezakonite „Zahlungs-Aufträge“ ter jih vrača po davkarji finančnemu ravnateljstvu, rekoč:

„Nazaj s poročilom, da so Zahlungs-Aufträge iz oziroma na ravnopravnost slovenskega jezika nezakoniti, radi česar jih stranke ne umejo.“

Obenem se naj blagovoli znova na znanje vzeti, da se naj vsem občanom občine Kokarje

v smislu člena XIX. držav. osnovnega zakona z dne 21. decembra 1867. l. broj 142. drž. zak. dopošljajo plačilni nalogi v slovenskem jeziku. Občina Kokarje hoče v smislu prvega odstavka tega zakona slovenski jezik čuvati in gojiti v vseh uradih, ki se nahajajo v področju slovenske govorice, zato se mora okrajno finančno ravnateljstvo po tem zakonu ravnati.

Ker se ono vkljub večkratni tuuradni zahtevi ne ravna po tem zakonu, izpodkopava v slovenskem narodu zaupanje v pravičnost državnih uradov ter vznbuja s svojim slabim zgledom misel, da državnih zakonov ni treba vestno izvrševati. Tem načinom pade odgovornost za padanje spoštovanja do zakonov med ljudstvom na finančno ravnateljstvo, ki krši zakon, katerega je sankcioniral cesar zato, da se določijo jezikovne pravice državljanov. Za to svoje ravnanje zasluži ono javen ukor.“

Ali ni žalostno za avstrijske razmere, da mora priprosta kmetska slovenska občina dajati državnim uradom javen ukor, da se mora občina proglasiti za varuhinjo naših pravic ter opozarjati državne uradnike, naj nehajo kršiti zakon? Sramota za vladu, ki nima v pravnem čutu vsaj toliko izobraženih uradnikov, da bi na Slovenskem spoštovali to, kar je nam najdražje in najsvetejše, naš mili materni jezik!

Vlado opozarjati na ta njen greh bodi naloga vsega našega časopisja brez razlike politične barve, bodi častna in sveta naloga vsake naše občine! To zahteva od nas ne samo naša narodna čast, temveč tudi socialna potreba, da se našim študiranim sinovom odpre krušna miznica v vseh onih uradih, iz katerih gledajo sedaj z zaničljivim posmehom belega kruha slovenskih davkoplačnikov siti nemški krivičniki na nas „manjvredne“ Slovence.

V občini Kokarje ne more finančno ravnateljstvo nobenega „Zahlungs-Auftrag-a“ spraviti na naslov, vsak roma nazaj v Maribor, kjer se nadomesti s slovenskim.

Državnim poslancem se delajo le obljube, občina pa lahko izsili dejanja, to kaže odločna občina Kokarje.

Občine imajo v rokah pravice naroda, naj jih torej izsiljujejo povsod, kadar nam jih krivičniki sami nočejo dati.

Narodna društva na Štajerskem in Koroškem!

Pripravljalni odbor „zveze narodnih društev za Štajersko in Koroško“ je storil vse potrebne korake, da se ustvari še tekom tega meseca organizacija vseh nepolitičnih narodnih društev (bralna, izobraževalna, delavska, požarna društva, knjižnice itd.) po Štajerskem in Koroškem. Pravila zveze so že potrjena in kakor čujemo, se vrši

dne 28. t. m. ustanovni občni zbor zveze v Celju. Pozivi so se razposlali na posamezna društva za pristop. Pozivljamo javno vsa narodna društva, da pristopijo in tako pomagajo ustvariti trdno, čvrsto organizacijo izobraževalnega, kulturnega dela med narodom. Namen in delokrog bodo spoznala društva iz pravil, ki se jim dopošljejo in videla bodo, da je namen „Zveze“ vzvišen in plemenit.

Nobeno narodno društvo ne sme manjkati v Zvezi. Vsake naj pošlje začasno svojo prijavo na g. Ant. Pesek, nadučitelj v Narapljah p. Ptujška Gora.

Opozarjamo zopet, da bomo od dneva ustanovitve zveze, t. j. od dne 28. t. m. naprej prijavljali naznanila samo tistih društev, ki bodo članice „Zveze narodnih društev na Štajerskem in Koroškem“.

Iz političnega sveta.

Vseslovanski shod in priprave zanj. Minoli teden so se mudili v Petrogradu trije zastopniki avstrijskih Slovanov: Čeh dr. Kramaf, Malorus dr. Hlibovicki in Slovenec Hribar. Podali so se tja, da pripravijo tla za vseslovanski kongres in sploh za nova pota v delu za slovansko vzajemnost. Od ruskih veljakov so bili srčno sprejeti. Zdi se nam, da je najvažnejši pojav celega potovanja na Rusko, da se je dosegel prvi korak k zblizanju Rusov in Poljakov. Splošno se je opazalo, da tudi v ruski javnosti ni več ideja slovanske vzajemnosti le prazna beseda, kateri se ne zna dati vsebine, ampak da tudi tam začnejo razumevati globoki pomen vzajemnega dela Slovanov na gospodarskem in kulturnem polju. Vseslovanska razstava, slovanska banka, slovanski korespondenčni urad, in vseslovanski shod — če se te stvari za enkrat posrečijo, je storjeno mnogo na poti do slovanske vzajemnosti. — Kaj pa naši Nemci? Govore o veliki nevarnosti panslavizma, o izdajalstvu avstrijskih Slovanov, ki se družijo z Rusi itd. Na enak način psuje ptujski „Štajerc“. Mi se smejemo. Kje je izdajstvo: ali pri Nemcih, ki hodijo molit na grob največjega sovražnika Avstrije Bismarcka, ali pri njih, katerih bivši poslanec Stein je v avstrijski zbornici odkrito povedal, da si želi Avstrijo pod vladu Hohenzollernov — ali pa pri nas, ki iščemo kulturnih in gospodarskih stikov z ostalimi Slovani brez najmanjše misli na politično „ropanje“? Mislimo, da vsak pameten človek uvidi neumnost nemških tirad! — Žalibog pa se najdejo tudi med Slovenci ljudje, ki so se odločno izjavili, da nočejo sodelovati. Zakaj? Zato, ker je hodil v Petrograd „liberalec“ Hribar. Zato so gospodje pri ljubljanskem duhovniškem listu „Slovenec“ in seveda tudi naši klerikalci odpovedali vsako sodelovanje pri delu za zblizanje Slovanov. Tudi ko so dne

3. t. m. Kramaf, Hribar in Hlibovicki zbranim slovanskim poslancem poročali o svojih uspehih, slovanski klerikalni poslanci niso bili navzoči, dasi so bili tam n. pr. tudi češki klerikalci. Mi pravimo, da je Hribar le pretveza, in da so si jo izbrali naši brezdomovinski poslanci le za to, ker nimajo nič slovenskega in nič slovanskega čuta in nočejo niti slišati o skupnem slovanskem delu.

V državnem zboru se nadaljuje razprava o proračunu. Debata postaja skoro brezpomembna.

Zvišanje davka na žganje. Finančni minister dr. Korytovski predloži v kratkem zbornici zakonski načrt o zvišanju davka na žganje. Del tega davka se namerava prepustiti kronovinam v svrhu ureditve deželnih financ. Vlada se nada, da bo ta zakon spravila pod streho še pred parlamentarnimi počitnicami. — O stvari spregovorimo prihodnjič odkrito besedo.

Veliko sleparstvo v ruskem ministerstvu. V mornaričnem ministerstvu v Petrogradu so razkrili veliko sleparstvo. Hranilnične vloge ruskih vojakov, ki so padli v bitki pri Čušimi, so vojaški računski uradniki vzdignili zase. — Odbor osmih dam iz boljših krogov si je prilastil s polastil s ponarejenimi pismi mnogo tisočakov takega denarja. Vsota, za katero so bili oškodovani sorodniki padlih vojakov, znaša več milijonov rubljev.

Avstrijski cesar Franc Jožef I. je imenovan za generala armade na Danskem.

100 letnica domobranstva. Dne 8. t. m. je minilo 100 let, kar je bilo ustvarjeno s patentom cesarja Franca domobranstva.

Pri volitvah v sobranje (deželni zbor) na Bolgarskem je z veliko večino prodrla vlada. Od 204 mandatov jih je dobila 175.

Proti dvoboju. Španski pravosodni minister je predložil senatu načrt postave proti dvoboju. Na njegovo mesto ima stopiti postopanje pred sodiščem ali častnim sodom.

Volitve v deželni zbor na Pruskem. Dne 3. jun. so se vršile volitve v pruski deželni zbor. Volilni red je na Pruskem menda v celi Evropi najbolj nazadnjaški in krivičen. — Nazadnjaške stranke so zmagale seveda z velikimi večinami. Jako lep uspeh pa imajo zaznamovati socialni demokratje; dosedaj niso imeli v pruskem deželnem zboru nobenega zastopnika, pri zadnjih volitvah pa so si priborili 8 mandatov. Da so nazadnjaške stranke tako zmagale, so krive meščanske stranke same; namesto da bi šle skupno v boj proti nazadnjaštvu, so se pobijale med seboj.

LISTEK.

Kovač Janž.

Črtica. — Spisal Stanko Svetina.

Kovačnica je stala na holmu, skrita med sadnim drevjem. Pod holmom je ležala vas z belimi hišami in s slamo kritimi strehami. Na koncu vasi cerkva z visokim zvonikom, potem pa bogato polje, posejano z rumenimi žitnimi klasi. V dalji je slonel gozd, mrk in teman.

Jednakomerno je udarjalo v kovačnici. Janž je vihtel z močnimi rokami kladivo in iskre in goreča zrna so odletavala pod težkimi udarci. Včasih je prenehalo, a kmalu se je zopet oglasilo, udar na udar. Monotono življenje.

Ne vedno monotono. To je bilo le čez dan. Na večer se je spremenilo vse popolnoma, ko so prihajali iz doline, iz vasi kmetje s trudnimi obrazi in s skrbmi na čelu in so prinašali, ta strto kolo, oni zopet kako drugo orodje. Sedli so na klop in govorili o marsičem. Tako se je včasih razpletla povest, žalostna ali vesela. Prišel je tudi Janž iz kovačnice, obrisal je z umazanim rokavom delavniške srajce pot z obraza in je prisedel k drugim.

Molčeč je bil Janž, redkobeseden, zakaj trdo življenje je imel. Okoli štirideset let mu je bilo, a je ostal še vedno samec. Kuhati si je moral sam, zase, za očeta in za mater. Oče je bil namreč slep, mati gluha, betežna in nesposobna za vsako delo. Stara dva sta presedela ves dan na peči in sta molila, on je delal v kovačnici.

Tako se je vlekle življenje dolgih 20 let. Janž je bil skoro vedno doma, le včasih je šel doli v vas, da si je nakupil v štacuni potrebnih stvari, toda le za malo časa je šel. Stara sta doma tarnala in javkala, da je zaostalo delo in Janž si je moral prizadevati, da jima je vse razložil. A onadva še vedno: „Postopaš, postopaš!“ Kaj je hotel — usoda je njegova bila taka.

Takrat je prišla prvokrat gor. Bila je iste starosti, kakor on, prej nekoliko starejša. Močna, visoka, trdna za delo. Osobenkovala je v dolini v mali bajti, ne daleč od cerkve.

Janž je sedel na klopi pred kovačnico in Šimnov France iz vasi. Mrak se je že razlil na zemljo, trudno in željno počitka. Tam nekje od daleč se je čula zategnjena pesem, zavel je lahek veter, orehi pred kovačnico so zašumeli.

Bil je večer, kakoršni so skoro vedno poletni večeri na Dolenjskem. Po polju pelje kmet počasi samotež voziček, naložen zvrhoma z deteljo, kosce zavriska na travniku, zvon zapoje avmarijo. Noč se bliža polagoma na lahkih krilih in prve zvezde se zasvetijo na azurno-modrem nebu. Skrivnostno šumi gozd, kot bi pripovedoval čarobno bajko . . .

„Kdo gre gor? Ne razločim, imam slabe oči, poglej ti, France!“

France je pogledal po rebri in je pomislil. „Janž, revež si, kaj ne? Ali misliš vedno tako živeti?“

„Vraga, kaj čenčaš zdaj zopet! — Povej, kdo je?“

„Potrpi! In se trudiš in trudiš . . .“ Janž je vstal.

„In se trudiš sam.“

Kovač ga je bistro pogledal in ni vedel, kaj misli kmet.

„In se boš vedno trudil sam? Ali bi ne bilo bolje, če bi se na primer — oženil? . . .“

„Oženil“, praviš? Buteč! Ampak ne zameri, drugače ti prav gotovo ne morem reči.“

„Oženi se, pravim, in še enkrat ti rečem, če hočeš ali ne. In prav ta, ki gre sedaj sem, Boga mi, prav ta bi bila zate, Janž!“

Vsa zasopla je prišla Zemljanova Mina pred kovačnico. Janž je gledal neumno zdaj Franceta, zdaj njo.

„Verigo je treba popraviti, od Vrbeta sem jo prinesla, sklep se je raztrgal, mora biti jutri gotova“, je začela Mina, še vedno zasopla.

Janž je gledal predse.

„Ne more biti, ne more“, je dejal zamišljeno in je še vedno gledal v tla.

„Zakaj ne?“ je vprašala Mina s skrbnimi očmi.

„To se pravi, bo že; mislil sem nekaj drugega. Bo, bo!“ je zatrjeval Janž in se je ozrl na Franceta.

„Kje si bila danes, Mina?“ je vprašal France in jo je pogledal.

„Pri Vrbetu. — Ampak pozno je že, moram domov“, je rekla in je odšla hitrih korakov.

„No, ali ni res? Kaj praviš, Janž?“ je vprašal France in se je pogladil po glavi.

„Lahko noč, France!“ je odgovoril Janž in je šel v hišo.

France je pobral vile, ki mu jih je kovač popravil, mrmral je nekaj in šel v dolino.

Štajerske novice.

Roblekov govor v državnem zboru in „Slovenski Gospodar“. Kar smo pričakovali, to se je zgodilo. Kdor je čital Roblekov govor, mora priznati, da je bil vseskozi resen in stvaren. Ne tako „Slovenski Gospodar“. Ker v svojem poročilu o govoru, katerega je imel Roblek dne 27. maja t. l. v državnem zboru, ne more utajiti velikega utisa, ki so ga imela Roblekova izvajanja, mu vendar ne da njegova pristno krščanska žilica miru, da ne bi udaril po njem. Ker pa drugače ne gre, skuša Robleka smešiti s tem, kako je on — čital svoj govor. Kakor se nam poroča, posluževal se je Roblek pri svojem govoru le zapisnikov, kakor to storiijo pri daljših govorih vsi govorniki, vsi, ne izvzemši tudi „prvake“ „slovenskega kluba“. Resnicoljubni „Slov. Gospodar“, kje pa je bilo takrat Tvoje zesmehovanje, ko so se vaši Roškarji, Korošci, Piški, Kreki itd. itd. še v mnogo izdatnejši meri posluževali svojih beležk kakor je to storil Roblek? Pa seveda, meriti se mora po pristno katoliški maniri tega lista vse z dvojno mero. Kar se klerikalnemu poslancu šteje med čednosti in zasluge, to je pregrešno in zapičevanja vredno, če stori neklerikalec. — Toda bodite uverjeni, da to ne vleče več, in s čemur nameravate škodovati Robleku in narodni stranki s tem oškodujete dandanes le sebe.

Naši klerikalci, ogrska nagodba in — lim. Ko so klerikalni naši poslanci svoječasno glasovali za ogrsko nagodbo in s tem silno pomagali oškodovati naše kmetijstvo, smo jim med drugim rekli tudi, da so škodovali s tem glasovanjem našim vinogradnikom. Takrat so ti možakarji otepali okoli sebe, češ tudi na Ogrskem bodo upejlali novi vinski zakon, vlada je to obljubila, zato smo za nagodbo glasovali itd. Od onega časa je preteklo že mnogo mesecev, pa na Ogrskem se vladi še niti ne sanja o kakem novem vinskem zakonu. Naši vinogradniki pa se zdaj spominjajo onih obljub klerikalnih poslancev ter jih kličejo na odgovor. Zato je dr. Korošec v državnem zboru tožil sledeče: „Naši volivci se zaganjajo (!) v nas, da jim razložimo, ali nismo morda šli vladi na lim, ko smo glasovali za nagodbo, ker smo takrat kot razlog našega glasovanja navajali tudi okolnost, da se na Ogrskem vstvari vinski zakon iste vsebine z avstrijskim, ki bi onemogočil prlozganje z vinom tudi na Ogrskem. (Posl. Malik: Meni se pa zdi, da ste šli na lim, gospod kolega! — Veselost!) Potem bomo drugič previdnejši, kajti samo enkrat se gre na led!“ — Tako! Zdaj ko bo treba stopiti pred ljudstvo in jih bo to vprašalo, zakaj so glasovali proti ljudskim koristim, jim je pa že pošla korajža in že vlečejo rep med noge in milo prosijo vlado, kaj je vendar z ogrskim vinskim zakonom. Pa bodo prišle tudi volitve v deželni zbor, pater Korošec, in zaželenega vinskega zakona na Ogrskem še ne bo. Boste že morali najti kakšna druga sredstva za farbanje ljudstva!

Naši klerikalni radikalci, ali kako zna n. pr. dr. Korošec „odločno“ nastopiti za naše zahteve. Iz njegovega govora „za zahteve naših vinogradnikov“ nekoliko mest: „dovolim si obrazložiti želje...“, „prosim gospode zastopnike poljedelskega ministerstva, da bi se tam milostno nanj ozrli ter ga (predlog!) po možnosti izvršili“. „Ako se njegova prevzviženost gospod poljedelski minister oglasi pri tem predmetu, bi ga prav lepo prosil, da nam pojasni, kako je pravzaprav z vinskim zakonom na Ogrskem...“, „poljedelski minister, ki ga zelo spoštujem...“ (ker je klerikalec! Op. uredn.) V tem tonu gre v Koroščevem govoru naprej! Pa je še mož hud, če mu človek reče, da je vladni lakaj!

„Slov. Gosp.“ in dr. Ploj. „Slov. Gosp.“ piše v zadnji številki o „lumpariji“ „Nov. Slov. Štajerca“. Ta je namreč poročal, da je 9 občin fare Št. Juri ob Ščavnici imenovalo dr. Ploja častnim občanom. „Gospodar“ temu sicer pritrdi, pa — pravi — to je bilo tedaj, ko dr. Ploj še ni bil „med liberalci“. Priznamo! Bilo je to avgusta 1906, ko o strankah na Štajerskem še ni bilo govora. A gospodom pri „Slov. Gosp.“ moramo že nekoliko oživiti spomin tudi na poznejše čase. Kaj pa je bilo, častivredni gospodje, 22. jul. in 18. avgusta 1907, torej takrat, ko je bil Ploj že „med liberalci“ (da govorimo po Vašem, čeravno to ni res!), in ko je 15 županov gornjeradgonskega okraja (vseh je 24, med njimi več nemškutarskih!) obsojilo s svojimi podpisi v posebnem pismu na uredništvo „Slov. Gosp.“ napade na dr. Ploja? Kaj je bilo meseca novembra 1906, ko sta isto storila okr. načelnik Trstenjak in podnačelnik Zemljič s pismom na Roškarja. Kaj pa je bilo, častivredni gospodje, na zaupnem shodu v Kapeli? Ali Vam naj še kaj povemo? Ne, že to zadostuje. Samo to še: vse, kar čuti v gornjeradgonskem okraju pošteno, obsoja Vašo gonjo in se s studom obrača od lista, ki je padel na tako nizek nivo.

Dr. Benkovič in slovenske vloge na glavarstvu. V zadnji številki smo poročali od dr. Benkoviča in Korošcu, ki na razna okr. glavarstva pišeta nemški, gazita s tem naše jezikovne zahteve — in smo pristavili, da nas taki ljudje ne bodo učili narodnjaštva. Stopili smo s tem na rep dr. Benkoviču, ki nam je poslal sledeči popravek: „Ni res, da vse vloge na okrajna glavarstva dosledno nemški pišem; pač pa je res, da vse vloge za slovenske stranke dosledno v slovenskem jeziku vlagam.“ — Bilo bi, g. doktor, vse prav lepo, ko bi le bilo res. Žalibog pa moramo konstatirati, da leže pri nekih javnih uradih vaše vloge in prijave, pisane v nemškem jeziku. — G. doktor, če imate tako kratek spomin, potem seveda verjamemo, da danes nočete nič več vedeti o Vašem paktu s hrastniškimi Nemci ob času lanskimi volitev. In vendar je ta naša trditev in ona glede Vašega nemškega dopisovanja na javne urade vseskozi resnična, ker je dokazana.

Ustanovni občni zbor „Zveze narodnih društev za Štajersko in Koroško“. Z veseljem moremo poročati, da je prijavilo doslej že lepo število nepolitičnih narodnih društev pristop k zvezi. Tudi s Koroškega je prišlo že več prijav. Opozarjamo vsa narodna društva, da se zglase kolikor mogoče vsa že do dne 28. t. m., ko se vrši ustanovni občni zbor zveze v Celju, ter da pošlje vsaktero tudi delegata. — Opozarjamo ponovno, da bomo z dnem 28. t. m. počenši prijavljali naznana samo onih društev, ki bodo članice „zveze“.

Na novoizidano davčno poslopje v Celju je dal stavbeni mojster zasadiati zastavo — frankfurterico. S katerim denarjem vraga pa se zida to poslopje? Če se tako drzno izziva naše ljudstvo, pa si pojdite pozneje tudi po davke v blaženi rajh, naš kmet vam jih ne bo nosil v hišo, s katero se ga že pri nje stavbi izziva. Zahtevamo, da frankfurtarica nemudoma izgine s poslopja!

Občinski odbor celjske okolice. „Slovenski Gospodar“ v svoji zadnji številki drzno napada dr. Božiča kot obč. odbornika v celjski okolici. Kdor pozna delovanje tega moža, ve, da ni nikdar ničesar zagrešil proti narodnim in gospodarskim težnjam Slovencev v celjski okolici, nasprotno marsikak pogrešek preprečil. Nečuvno je hujskati zoper njega in to v času, ko moramo zvesto stati na straži, da nam celjski Nemci ne ugrabijo te občine. Ne trosite razdora tam, kjer Vam nihče k temu ne daje povoda.

Koncert. Na Binkoštni ponedeljek so priredili tamburaši tukajšnjih socijalno-demokratskih organizacij pod osebnim vodstvom g. Barića koncert na vrtu „Skalne kleti“ pri Celju. Tamburali so prav dobro in pridno ter mnogo pripomogli k zabavi, ki se je zelo živahno razvila. — Obisk moremo imenovati dovoljen.

Ženo je umoril. V Čretu pri Celju je od 2. na 3. t. m. kočar Veternik z nožem umoril svojo ženo Heleno. 25 let sta bila v zakonu, a v vednem prepiru. Mož je bil ndan pijači, in ji je že večkrat gvozil, da je bo ubil. To noč jo ju najprej v sobi zabodel z nožem v trebuh; ko je težko ranjena ubežala iz sobe na travnik, je tekel za njo in jo še parkrat z nožem zabodel, da je v prozih bolečinah umrla. Morilca so izročili sodišču. Kesal se ni svojega dejanja prav nič.

Čebelarji, vzdramite se! Velik čebelarški shod priredi čebelarška podružnica za Celje in okolico v nedeljo dne 14. junija ob 4. uri pop. pri čebelnjaku gostilničarja g. Sameca na Ložnici pri Celju. Na dnevnem redu bo predavanje o čebelarstvu, pouk o izdelovanju umetnega satovja v okvirjih, zvezan s praktičnim delom. Vsem čebelarjem kliče na veselo svidenje v nedeljo.

Čebelarška podružnica.

O podrobnem narodnem delu klerikalcev v laškem okraju govori „Slovenec“. Mi, ki tu živimo, ga ne čutimo. Ali smatrate za podrobno narodno delo delo župnika Mojžiška v Št. Rupertu, ki je

Nemirno se je premetaval Janž zvečer po postelji.

„Če pomislim, stvar ni tako napačna, ne, naravnost pametno je povedal Šimnov. Delam sam, trpim sam, kuham sam — kuham za tri — moj Bog! Kaj hočem drugega kot vzeti k sebi človeka, ki bi mi pomagal pri delu, to se pravi, ne pri težkem delu v kovačnici, ampak doma pri ognjišču, pri kuhi in na njivi.“

Podprl si je vročo glavo. Mesečina je zasiljala in je napolnila s svojim bledim sijem vso izbo, kjer je ležal.

„Krasna noč!“ je zamrmral in se je pretegnil po postelji.

Pomislil je na Zemljanovo. Prav pred oči mu je stopila, taka, kot jo je videl zvečer: visoka, krepka, od vsake strani dobra gospodinja. Sicer se ni menil dosti za ženske, že od mladih let ne, in govoril je z njimi, kar je bilo ravno potreba. Tako si je pridobil na eni strani skoro posmeh, na drugi priznanje in spoštovanje možakarjev.

Nekoč pred leti — dobro je še pomnil — se mu je vrinila misel o ženitvi. Bil je v dolini, v vaški krčmi, med veselimi ljudmi veselih besed. Ni šel prostovoljno v krčmo, drugi so ga zvabili. Pil je precej, kar pa ni bila njegova navada, in se je opijanil. Po noči je šel domov po klancu in takrat se mu je vtihotapilo v dušo. V jutro je bil trezen in se je jezil sam nase. Prišlo je nenadoma, še hitreje je odšlo. Ostal je samec.

Vsega tega se je domislil.

„Ali mi je res treba žene?“ je govoril sam pri sebi, in kakor v odmev se je oglasilo: „Res.“

— „Ali ne morem živeti tako sam, kakor sem toliko let doslej?“ — „Ne moreš.“ — „In kuhati sam, sebi, očetu in materi?“ — Isti odgovor kakor prej.

Tako so se mu vrstile misli, druga za drugo in šele pozno v noči je zaspal . . .

*

Megla je ležala v dolini in vsa vas je bila pokrita z njo. Solnce je posijalo izza temnih vrhov v dalji, vse mrzlo še in brez žarkov. Počasi se je zgenilo tam doli, kakor bi se pretrgala bela rjuha. Pokazal se je zvonik in na njem se je zasvetil pozlačen križ in jabolko. Tako v dolini.

V žarkih so trepetali orehovi listi pred kovačnico, Janž je vihtel kladiivo in tolklo je, da se je skoro slišalo v vas pod holmom.

Tako mu je bilo, kakor tačas, ko je bil v dolini in je bil vinjen in je šel po klancu domov. Razložek je bil samo ta, da se mu je zdela drugi dan vsa stvar neumna in bedasta, a sedaj pametna in resna.

Vdomilo se mu je v dušo, vdobno se zleknilo in ni hotelo oditi. Trudil se je sicer, da bi odgnal neprijetnega stanovalca in zaprl duri za njim in jih zaklenil. Zastonj. Čim več se je trudil, tem večja je bila nesramnost stanovalčeva. Opravila nista ničesar niti prošnja, niti sila.

In tako se je rodilo hrepenenje.

— — — — —
„Kaj pravi?“ je vprašala starka in je pogledala slepega moža.

Starec se je primaknil bolj k njej.

„Oženiti se misli“, je povedal glasno.

„Janž se misli oženiti? U-uh! Janž? Oženiti? U-uh! Star je že in misli vzeti ženo? U-uh!“ je javkala stara in je zmajevala z glavo.

Janž je sedel za mizo. Glavo je naslonil v dlani in je molčal. Jezila sta ga stara dva, ki nista razumela in izprevidela, da ne more biti brez žene. Spremenilo se je sedaj in Janžu se je vzbudila trma. Vstal je, šel je k peči, kjer sta sedela oče in mati njegova, in je djāl roki v žep.

„Mislita, seveda, da bo šlo vedno tako naprej. In ti človek se ubijaj in gospodinji in delaj v kovačnici in idi na njivo. To ne gre. Oženil se bom in konec besedij“, je rekel trdo, obrnil se je in je stopal po izbi gorindol.

„Kaj pravi?“ je vprašala spet starka moža, ki je sedel na zapečku.

„Sam noče več delati; pravi, da se gotovo oženi.“

„U-uh! Delo bo zaostalo, živiti naju noče več, u-uh! Dobiti jo hoče, ki bo nama gledala na vsak grizljaj, u-uh!“

„Katero pa misliš vzeti?“ se je oglašil starec.

„Zemljanovo Mino“, je odgovoril Janž in je pogledal s skrbnimi očmi starega, da bi mu bral že z obraza učinek svojih besed.

„Je ne poznam“, zamrmral je oče in odmajal s sivo glavo.

„Čegavo, je rekel?“

„Zemljanovo; jaz je ne poznam; če jo ti, Nežal!“

„Tista osobenka, u-uh, tista, ki še toliko nima, da bi dala v usta, u-uh!“

Dalje sledi.

celo faro nahujskal zoper šolo? Ali morda čim Vašega dekana Žuže v Laškem, ki je o priliki seje okrajnega šolskega sveta, ko se je šlo za terno za nadučiteljsko mesto v Zidanem mostu, lepo ostal doma, pismo pa, v katerem ga je neki narodnjak prosil, naj se zavzame za Slovenca g. Černeja, je oddal dr. Mravlagu, ki je na podlagi tega pisma seveda z vso vnemo delal proti Černeju? Ali Vam hočemo še naštetih par takih slučajev Vašega „podrobnega“ dela, posebno dr. Benkovičevega?

Bralno društvo na Bregu pri Celju se je ustanovilo in ima svoje prostore v hiši g. Radeja. Opozarjamo prebivalstvo tega dela celjske okolice, da se pridno poslužujejo društvene čitalnice in knjižnice. Članarina je malenkostna; mesečno 20 vinarjev.

Toča v celjskem političnem okraju in poslanec Roblek. Ko je g. poslanec Roblek izvedel, da je napravila dne 22. maja ponekod v savinjski dolini toča občutno škodo, je pisal takoj 8 ali 9 občinam — o katerih je mislil, da so prizadete — naj mu nemudoma naznanijo škodo in njen obseg. Dobil je takojšnji odgovor le iz Gomilske, vsled katerega je vložil dne 28. maja nujni predlog za cenitev škode in podelitev drž. podpor revnejšim prizadetim posestnikom občine Gomilsko in deloma občine Braslovce. Pisal je takoj tudi osebno g. okr. glavarju v Celje ter ga prosil, naj tudi on ukrene vse potrebno, da bodo prizadeti posestniki vsaj nekoliko odškodovani.

Boj občine Kokarje in poslanec Roblek. Dne 5. t. m. je vložil gosp. posl. Roblek v državnem zboru interpelacijo zaradi zavlčevanja rešitve vlog, ktere je poslala občina Kokarje v svojem boju za pravice slovenskega jezika kot rekurze na razna ministerstva. O stvari še spregovorimo.

V Mariboru se je ustrelil dne 8. t. m. pekovski pomočnik Mihael Rozman iz Št. Jurja pri Celju.

Družba Ciril-Metodova je sprejela na darilih v mesecu maju K 5.563'90.

Matura na učiteljskih. Naučno ministerstvo je izdalo zdaj tudi za učiteljska nov red za zrelostni izpit. Polagalo se bo največ važnosti na umstveno razumevanje posameznih predmetov. Pismena skušnja bo samo iz vzgojeslovja in učenega jezika. Ustmeno bo vsak kandidat izprašan iz zemljepisja, zgodovine in še enega predmeta, ki ga določi predsednik izmed dveh predmetov, katera sme izvoliti kandidat.

Konkurz je napovedan nad premoženjem trgovca Jurija Tscheppeja v Mariboru, ki je dne 26. maja umrl.

Iz Poljčan se nam piše: Tukaj blizu so kmetje iz Kranjskega kupili tri kmečka posestva v vrednosti po do 10 tisoč kron; za neko veleposestvo pa se še pobotajo. Torej kranjski kmetje si upajo na kmetijah shajati naši štajerski pa jih prodajajo in gredo rajši s trebuhom za kruhom; kupnino pa marsikateri v kratkem času zapravi.

Seno bo letos zopet drago, ker bo vsled suše slaba krmska letina. Tudi v Švici mora slabo kazati. Kakor se nam poroča iz Slov. Bistrice, je prišlo iz Švice vprašanje, ali bi se tam dobilo seno. Ponujajo pa po 20 K za 100 kil. v Švico postavljeno. Ali se bo splačalo seno tako daleč pošiljati, bo odvisno od tega, koliko znaša tovarnica. Cena za seno je tu celo zimo bila in je še zdaj 6 do 7 kron za 100 kg.

Častna izjava. V „Narodnem Listu“, katerega prerujem, z dne 26. 3. 08, števil. 13, je izšel pod naslovom „Velikonedeljski oskrbnik Flucher v preiskavi“, članek, v katerem so se očitala g. Iv. Flucherju, oskrbniku komende nemškega viškega reda nečastna dejanja in zaničljive lastnosti in mišljenje. Podpisani Vekoslav Špindler kot odgovorni urednik „Narodnega Lista“ odkrito obžalujem, da sem objavil ta sestavek, v katerem so bila vseskozi neresnična in samo domnevana očitanja in graje in prosim zato g. Flucherja s tem javno oproščenja. — Vekoslav Špindler.

Pek Ornig je dal zasaditi sadno drevje ob okrajni cesti. Zdaj je pisal na vse občine, češ v kateri občini se to drevje poškoduje, mora občina škodo plačati. Radovedni smo, kje je pek našel ta paragraf.

Slovenski župan. V Školah na dravskem polju je v soboto po noči požar uničil 7 posestnikov, gospodarska in deloma tudi hišna poslopja. Požarji na dravskem polju se zadnji čas čudno množe.

V Središču je umrla dne 6. t. m. v starosti 100 let mati g. župana Šinka.

Trgovsko šolo za dekleta in sicer dvorazredno ustanovi mestni občinski svet v Celju. Tako so sklenili celjski modrijani dne 6. t. m. Že letos se šola otvori. Samoobsebi umevno je to v svrhu produkcije nemškega trgovskega naraščaja za naša „nemška“ mesta. Radovedni smo le, kje bodo jemali celjski nemški purgarji denar?!

V Ormožu je kupil hišo pokojnega mizarja Windischa g. Fr. Hanželič, star. s Hardeka. Čujemo, da postavi novo eno- ali dvonadstropno hišo. Ena hiša več v slovenskih rokah.

Za nemški študentenheim in Ornigov harem v Ptuj priredijo ptujski nemškutarji dne 18. t. m. veselico. „Štajerc“ že vabi slovenske kmete prav milo na to prireditve. Seveda je prav lahko delo, gnliti slovenske kmete, da se lahko Ornig s svojimi haremi postavlja. „Štajerc“ pa govori o „dobrodelnih namenih“.

Nemški šulferajn je dal za nameravano nemško šolo v Št. Lenartu v Slov. Gor. „znatno podporo“. Tako poročajo nemški časopisi; koliko je dal, ne povedo. Tudi nemška šola v Sladki Gori pri Čmureku je dobila od šulferajna podporo in celo nemška šola v Šiški pri Ljubljani. Šulferajn drzno steza kremplje po slovenski zemlji.

V Bočni pri Selnici ob Dravi je Drava vrgla na breg truplo nekega moškega, ki ima na glavi veliko rano; se sumi, da se je zgodilo hudodelstvo.

Iz šole. Deželni šolski svet je izrekel priznanje nadučitelju g. Ant. Eberlu v Žičah pri Konjicah, ki stopi v pokoj. — Kot učiteljica v Sv. Marjeti na dr. p. je nastavljena gca Ljudmila Skrbinšek.

Poročil se je dne 6. t. m. celjski trgovec Hans Wogg z gco Lio Fürst, hčerko vinskega veletržca v Ptuj.

V Ptuj je dne 5. t. m. umrl vpokojeni okr. orožniški stražmošter Karl Unar.

Minuli petek je promoviral na dunajskem vsenčilišču doktorjem prava naš štajerski rojak g. Anton Stuhec. Čestitamo!

V Vuhredu ob Dravi je kupil Urmovo posestvo vrli narodnjak g. Peter Mravljak, veleposestnikov sin pri Sv. Antonu na Pohorju. Bilo je pravo nemško sršenovo gnezdo. Najemnik-trgovec je kaj rad razširjeval ptujskega „Štajerca“. Prepričani smo, da novi posestnik korenito predružači razmere.

Stanko Vraz, obrni se v grobu. Svoj čas je je „Narodni list“ očital županu občine Žarovinci pri Ormožu, Fr. Vrazu, sorodniku velikega ilirskega pesnika Stanka Vraza, da trpi na ozemlju svoje občine table s samonemškimi napisi. Mislili smo: mož bo šel in bo ta madež odstranil! Ne tako! „On“ je šel, pa si je naročil neko izjavo svojih odbornikov, v kateri pravijo ti možje med drugim: „kar se pa tiče občinske table, pa ti svetujemo, da se brigaj bolj za svoje reči“. Krasno! To je narodno mišljenje, da mu ga ni para! — Stanko Vraz, veliki ilirski pesnik, se je obrnil v grobu!

„S puško krščanske vere in z mečem slovenskega jezika“ pravijo, da se bodo postavili v bran proti liberalnim naprednjakom, če še enkrat pridemo v Ključarovec pri Ormožu na shod. Tega, dragi krščanski možje, se ne ustrašimo; želimo le, da ne pridete z noži, kakor znani Kosi lani na shod v Ormožu!

Novice iz drugih slovenskih krajev.

V Rožeku na Koroškem so pred 2 leti propadli pri občinskih volitvah Slovenci vsled nemškega nasilstva. Vložili so ngovor. Deželna vlada je volitve razveljavila. Nemci pa so se pritožili. Dne 29. t. m. pa je upravno sodišče potrdilo sklep deželne vlade. Vrše se torej nove volitve. Boj bo hud. Upati je na slovensko zmago.

Shod slovanskih trgovcev se je vršil minule dneve v Pragi. Govorilo se je vseskozi o praktičnih vprašanjih. Na shodu je govoril tudi dr. Kramáf, ki je povdarjal, da je treba vseslovansko idejo postaviti na praktična tla gospodarskega in kulturnega dela. Na shodu so se sprejele resolucije za varstvo zoper konzume, za obvezno starostno zavarovanje za samostojne trgovce, za ustanovitev „trgovskega sveta“ za celo državo itd., in se je pozvalo slovansko trgovstvo, naj se pri nakupu vedno v prvi vrsti ozira na slovanske ponudbe.

Dramatično društvo v Trstu je izvolilo svojim predsednikom g. prof. dr. Iv. Merharja.

Cesar je potrdil zakon, ki ga je sklenil isterski deželni zbor glede ureditve učiteljskih plač.

Mladeniški shod v Šmihelu nad Pliberkom Kakor poroča časopisje, se je udeležilo tega shoda nad 1000 ljudi. Verjamemo in vesel nas napredna zavednost koroških Slovencev, če je te ljudi prignal v prvi vrsti narodni čut. A po celem poteku zborovanja, na katerem se je na Šustersičev in Korošček način govorilo le s klerikalno-strankarskega in ne s slovenskega stališča, moramo žal o tem dvomiti. Žalostno je, če voditelji koroških Slovencev nimajo na takih shodih nič nujnejšega opraviti nego nepoučenemu ljudstvu drzno lagati o slovenskih visokošolcih, češ, da so psovali kmete i. t. d., in predlagati ter sprejeti resolucijo proti našim slovenskim sinovom. Vzdržujemo našo trditve; mladeniška organizacija na narodni podlagi v svrhu kulturnega in gospodarskega dela ima na Koroškem, upanje na uspeh, nikakor pa strankarska klerikalna organizacija.

Primož Trubar. Dne 8. t. m. je minilo 400 let, kar je bil v Rašici na Dolenjskem rojen začetnik slovenske književnosti Primož Trubar.

Zborovanja nemškega šulferajna v Celovcu so se udeležili med drugimi koroški deželni predsednik baron Hein, dež. glavar grof Goess. Brzjavno je pozdravil shod klerikalni minister Gessmann, dasi imajo klerikalci svoj „katoliški“ šulferajn. (In kaj delajo naši klerikalci z družbo „Ciril-Metodovo“?) Dalje sta brzjavno pozdravila shod tudi nemška socialnodemokratska poslanca Pernersdorfer in Löw! Splošno se je z zadovoljstvom povdarjalo, kako za šulferajn delajo vse nemške stranke. To se vidi tudi v uspehih. Vseh dohodkov je imelo društvo 636.473 kron 35 vinarjev, za 1.34.655 kron 10 vin. več nego lani. Vkljub temu, da sede v odboru društva najhujši „liberalci“, delajo za društvo vse stranke. Pri nas pa so napovedali klerikalci bojkot naši šolski družbi, ker se jim ni posrečilo dobiti družbe v svoje roke! — Na zborovanju v Celovcu se je posebej povdarjalo, da se je baš za Spodnje štajersko največ izdalo. Hrastnik, Velenje, Ljutomer, Slov. Bistrica, Pragersko, Celje okolica, Št. Lenart, in Tezno pri Mariboru — to so začasne točke, na katere se je vrgel šulferajn z vso silo. Mislimo, da je s tem dovolj jasno povedano, kam ima naša šolska družba v prvi vrsti obračati svojo pozornost.

Gospodarski paberki.

Zadreška podružnica c. kr. štajerske kmetijske družbe.

Gornjegrajska organizacija narodne stranke je svoj čas sprejela na svojem obnem zboru soglasno predlog, naj se deluje na to, da se ustanovi za Zadreško dolino podružnica kmetijske družbe. Da bi ta ustanovitev se sigurneje izvršila, naprosil se je okrajni zastop, naj posreduje.

Dne 29. prosinca lanskega leta se je sprejel pri okrajnem zastopu tak predlog in se je izbral osnovalni odbor. Pričeli so se nabirati člani in storili so se vsi mogoči koraki za oživotvorenje kmetijske podružnice.

Osrednji odbor c. kr. štajerske kmetijske družbe je ustanovitev dovolil dne 11. svečana t. l. in temu je pritrldil 85. občni zbor kmet. družbe dne 23. sušca 1908.

Dne 24. maja t. l. vršil se je v Gornjem gradu ustanovni shod.

Bil je primeroma lepo obiskan. — Čez 60 kmetskih korenin, pravih čvrstih posestnikov, več kmetie in nekaj prijateljev kmetov se je zbralo v salonu gostilne gospe Mikušev. Četudi so nekaterniki rovali proti podružnici in nje shodu, vendar se je nabralo najodličnejših kmetov lepo število. — Bili so obeh strank. Pristaši narodne stranke in kmečke zveze. Ker ni bilo hujskačev zraven, se je shod vršil prav lepo po določenem vzporedu v zadovoljstvo vseh navzočnikov.

Č. kr. kmetijska družba je odposlala svojega zastopnika, g. Juvana, generalnega tajnika; prišel pa je tudi govornik g. Goričan, kmetijski potovalni učitelj.

Zborovanje je otvoril tajnik pripravljalnega odbora g. Fran Kocbek. V svojem nagovoru je omenil, da je osrednji odbor obljubil najkrepkejšo podporo. Potrebno je imeti dobro voljo za delovanje in naša novoustanovljena podružnica bo lahko mnogo koristila kmečkemu prebivalstvu Zadreške doline.

Ko je govornik še posebej pozdravil vse navzočnike, se je izvolil soglasno predsednikom shoda gosp. Anton Kolenc, posestnik in župan v Gornjem gradu, zapisnikarjem pa g. Šijanec Ig., učitelj istotam.

Nadalje se je sklenilo, da je novi podružnici sedež v Gornjem gradu, ki je naravno središče Zadrenske doline, delokrog se je omejil na občine Nova Štifta, Gornji grad, Bočna in Kokarje.

Določil se nadalje, da vodi podružnico načelnik in osem odbornikov, ki se razdelijo na posamezne kraje, da pride na Novo Štifta, Šmartno, Kokarje in Sv. Frančišek po eden odbornik, na Bočno in Gornji grad pa po dva. Tako je najbolj prav glede na število članov.

Volitev se je zvršila soglasno. Pri volitvi vsakega posameznega odbornika se je posebej glasovalo in se je vsakokrat vršilo protiglasovanje.

Izvoljeni so: načelnikom g. Anton Kolenc, posestnik in župan v Gornjem gradu, odbornikom pa za Novo Štifta g. Janez Matjaž; za Gornji grad g. Fran Kocbek, nadučitelj in dosedanj tajnik osnovalnega odbora ter g. Ignacij Rup, posestnik in trgovec — oba v Gornjem gradu; za Bočno g. Ivan Pevec, posestnik in Anton Tevž v Bočni; za Šmartno g. Martin Zidarn, veleposestnik v Šmartnem; za Kokarje g. Fran Cajner, posestnik v Pustem polju; za Sv. Frančišek g. Ivan Štiglic, posestnik v Radmirju.

Nato je predaval g. Goričan, kmet. potovalni učitelj o kmečki organizaciji, o važnosti podružnic kmetijske družbe ter je navajal ugodnosti, ki grede članom podružnice.

Govor je bil jedernat in stvaren, zato je splošno zelo ugajal.

Temu je sledil razgovor o raznih kmetijskih zadevah, tako o bikoreji, o skladišču umetnih gnojil itd.

Končno je zaključil predsednik zanimivi in dobro obiskani shod.

Želeti je le obilo takih zborovanj.

Cena jajc na dunajskem trgu dne 9. junija 1908.

jajca v zabojih	à 36	k.	po K 2'—
I-ma jajca v sodčkih	à 39	"	" K 2'—
II-da	à 40	"	" K 2'—
Nižje in gor.-avstrijska	à 44	"	" K 2'—
I-ma štajerska jajca	à 39	"	" K 2'—
II-da	à 40	"	" K 2'—
I-ma moravska	à 39	"	" K 2'—
II-da	à 40	"	" K 2'—
Šleska jajca	à 42	"	" K 2'—
Hrvaška	à 40	"	" K 2'—
Slavonska jajca	à 42	"	" K 2'—
Za zaboj à 1440 kom.:			
I-ma bačka jajca	à K 72		
I-ma banatska jajca	à K 70		
zgornjeogrška	à K 68		
I-ma sedmograška sortirana	à K 70		
I-ma nesortirana	à K 68		
bosanska jajca	à K 68		
I-ma bolgarska jajca	à K 72		
II-da	à K 68		
I-ma srbska	à K —		
I-ma gališka jajca sortirana	à K 68		
I-ma nesortirana	à K 67		
I-ma ruska	à K 72		
II-da	à K 70		
I-ma srednja jajca	à K 62		
I-ma mala	à K 56		

Olajšave za prevažanje drevja po železnica. Avstrijske, ogrske in bosanske železnice so odredile, sledeče: „Sadna in gozdna drevesa, ter sadike teh in enakih koristnih rastlin, n. pr. trt, kostanjev, vrb, ribizlja, kosmulj itd., katera niso vsajena v lonci in druge posode, ne tehtajo več ko 150 kg in niso daljša ko 3'5 m, se prevažajo kot brzovozno blago, četudi so se predala kot navadno tovarno blago. Vendar pa je treba v vozni listih na gornjem robu napisati opombo: „brzovozno“ in se morajo drevesa, oz. sadike prevažati s vlaki, ki vozijo brzovozno blago. Treba je plačati za nje prevozno po II. tarifnem oddelku. Drugače pa veljajo za nje določila navadnega tovarnega blaga in se posebno opozarja, da ne velja zanje rok za oddajo brzovoznega blaga. Ako naj velja ta rok, se morajo predati z brzovoznim listom in se plača tudi brzovozna pristojbina.“

Kako je ohraniti sveže meso. Meso zavij dobro v robec, da ne pride zrak do njega ter ga spravi v klet. Še bolje pa je, ako ga zaviješ v koprive, ter potem pokriješ z lončeno posodo ali pa, ako ga v. cunjjo zavitega, zakoplješ v kup peska v kleti. Ako meso že malo diši, ga dobro umij s slano vodo, v katero si vlij tudi malo kisa, polj ga s kislim mlekom ter ga pokrij; tako se še nekaj časa ohrani. Meso, tudi izgubi duh, če ga denemo v vodo, ter mečemo vanjo žareče oglje.

Zadnja poročila.

Izlet na Mrzlico se vrši v četrtek, dne 18. t. m. Odhod iz Celja točno ob 3. uri zjutraj. — Zbirališče: cesarja Josipa trg (pred Narodnim domom). Krene se ob Savinji v Griže in po dobro zaznamovanem potu na vrh. Vrne se zvečer na Žalec ali Hrašnik, kakor se boče na vrhu odločilo. — Ker ni Hausenbichlerjeva kočna na Mrzlici v nikaki oskrbi, opozarjamo izletnike, da vsak ponese jed in pijačo s seboj. 10 minut pod vrhom je izvirek studenca z dobro pitno vodo.

Pri občinskih volitvah v Gornjem gradu včeraj dne 10. t. m. je zmagala na čeli črti napredna lista.

Nemško-nacionalno politično delavsko društvo nameravajo ustanoviti v nedeljo v Celju.

Čebelarški celodnevni tečaj priredi kmetijska podružnica v sporazumu s čebelarско podružnico v Št. Jurju ob j. ž. dne 21. t. m. Obširneje prihodnjic.

Jubilejna mlekarja v Št. Jurju ob j. ž. krasno napreduje. Nad 300 litrov odpošilja, že vsak dan in ima že lep rezervni zaklad. Žgankova klerikalna kljubovalna mlekarja pa še vedno spi, če ravno je mislila začeti poslovati že 1. maja. Da, da, tako se godi ljudem, ki hočejo delati le — zdražbo.

Iz sodne službe. Deželno sodišče je imenovalo praktikante Milka Kranjca v Gradcu, Otona Perka v Celju in Jožefa Toplaka v Ptuj za avskultante.

Zakonski načrt za zvišanje davka na žganje je finančni minister včeraj državni zbornici predložil. Poroča se, da večina poslancev ni naklonjena novi obremenitvi revnih ljudskih slojev.

Še enkrat „Osmi zakrament“. Piše se nam: Nisem v zvezi z dopisom iz Dola v predzadnjem „Narodnem Listu“ glede „osmega zakramenta v Posojilnici“, vendar pošiljam, z ozirom na „Gospodarjevo“ zasmehovanje neko pojasnilo. Če sem prav poučen, ni bila pomota v izrazu „osmi zakrament“, kajti „divji zakon“ imenuje pri nas ljudstvo (tudi „pobožni klerikalci“ rabijo ta izraz) „zakrament svete koruze“ ali pa „osmi zakrament“. In to — mislim — je dopisnik tudi menil.

Dopisi.

Trbovlje. Na dne 24. maja so sklicali tukajšnji voditelji klerikalcev in „čukov“ trboveljske paznike k ustanovitvi „Pazniškega strokovnega društva“. Na vabilih je bilo sledeče citati: Strokovno društvo je nujno potrebno; imelo bo namen stanovske pravice braniti; društvo boče tudi popolnoma „nepolitično“. Radi teh lepih fraz se je tudi od 92 paznikov njih okoli 20 vsedlo na limanice. Pričakovane uspeha družba „čukov“ in duševnih revežev ni dosegla. — Že med temi dvajsetimi pazniki se je porodila opozicija, kar posebno nadebudnemu padpazniku Janezu ni bilo pogodu, kajti kakor hitro se je oglasil neki narodno napredni mož, ki nadkriljuje po zmožnosti in omiki vse „čuke“, — da ne bo iz te moke kruha, ga zavrne oni: „škricev sploh ne potrebujemo“.

Da bi vsa stvar imela veličastnejši pomen, so povabili tudi nekega Trseglava iz Ljubljane, koji dobro ve, da v Trbovljah ni tako trdih pesti, kakor v Ricmanjih. Trseglav je v dolgem in žalostnem govoru orisal težnje paznikov.

Po njegovem govoru se je izvolil odbor, kateri je takoj sklenil, da boče glasilo novega društva ljubljanski „Slovenec“. — Iz vsega tega je razvidno, da je društvo „popolnoma nepolitično“, samo „Leibjournal“ mora biti — „Slovenec“.

Pazniki, iz tega razvidite, kako vas imajo za norce ti ljudje. Ako že res mislite ustanoviti svoje strokovno društvo — kar je res zelo potrebno — ako hočete priti do kakih pravic, združite se med seboj, pristopite k zagorskemu in hrastniškemu strokovnemu društvu!

Ali mislite, da bo vas duhovniška stranka res rešila? Ali mislite, da bo vam duhovniška stranka razne pozdrave kakor: „Sie Esel, Trottel, Ochse“ itd. od strani nekaterih uradnikov odpravila? Ali mislite, da bo duhovniška stranka za branila, da se že starim paznikom ne bo treba za gotovega „Betreibtleiter-ja“ čiste nemščine učiti — ker sam slovenski ne zna? Gotovo ne. In zato ne, ker imajo trboveljski duhovniki velike beneficije in remuneracije od premogopske družbe in plešejo po komandirskih predstojnih!

Ponikva ob juž. žel. Mariborski kljukec je hotel zadnjič pritisniti narodni stranki pečat nemčurstva na čelo. Stvar je ta-le: Občina je dala občinsko sobo preslikati. Slikar Žlof iz Šmarja si je ob koncu svojega dela brez vednosti delodajalca, popolnoma na svojo pest dovolil, — recimo naravnost — pobalistvo, da je napisal nad vrati občinske sobe: „heil Germania“.

Ko je hčerka obč. tajnika to bedarijo slučajno opazila, je bil navzoč Tina Korže — domfijaker — ki je zanesel to strašno novico kar gorko v farovž. Tam so jo malce oglodali in poslali „Gospodarju“, da jo izrabi proti Narodni stranki. Navedeni slikar je zagrešil, kolikor vemo, podobne oslarije tudi pri šmarski posojilnici in nad straniščem v gostilni F. Podgorška na Ponikvi.

Zlobno je torej pripisovati take neumnosti narodni stranki na rovaš. Če so naši farovski prijatelji res tako na duhu ubožali, da nimajo za svoje časopise boljšega gradiva, jim svetujemo, naj se napotijo v nekatera stranišča. Tamkaj najdejo marsikak izrek in kitico napisano. Mogoče bo zvezarjem ngajala.

So ljudje, ki čutijo v svojih nogah, da pride dež. Trga jih. Tudi naše krščanske zvezarje mora nekje trgati. To smo opazili na binkoštni ponedeljek iz pridige našega župnika. Kako se je stresal, kako je ropotal in otepal okoli sebe! Zadrženo smo po maši popraševali, kdo mu je na rep stopil. Organist je povedal nekemu, da je temu Zagradišnikovo vino krivo. Župnik je namreč prejšnji dan pri Zagradišniku blagoslavljal križ, potem pa namakal pri njem svoje grlo. Mogoče, da je njegova kapljica rodila bojevito pridigo. Mogoče pa je tudi, da sluti nove občinske volitve in da ga je skrb za nje že na binkoštni ponedeljek trgala. Revček, kako se nam smili!

Slovenji Gradec. V nedeljo dne 30. maja t. l. je bil tukaj „Kreisturnfest“ južnoavstrijskih „Turnvereinov“. Veselica pa je bila jako klaverna, ker se je vkljub velikanskemu trušču udeležilo komaj kakšnih 50 turnarjev iz raznih krajev. Boljše in trezno meščanstvo je veselico ignoriralo.

Značilno za slovenjegraške razmere je pa dejstvo, da so bili kolovodje te izzivajoče prireditve ravno c. kr. uradniki; c. kr. okrajni glavar je bil častni predsednik.

Da se predrznejo c. kr. uradniki na glavnem trgu v Slovenjem gradu, torej v okraju, kjer živi 99% Slovencev, demonstrativno z odkritimi glavami prepevati protiaavstrijsko: „Die Wacht am Rhein“, je največja predrznost in sramota.

Skoraj ni vredno, vendar omenimo tudi, da je bila ta dan tudi hčerka okr. načelnika Güntherja, če ravno še mlada, po vzoru staršev s plavicami olišpana; jabolko pač ne pade daleč od drevesa. Oče Günther pa vkljub temu pravijoi kadar so med kmeti: „Mi Slovenci moramo vkup držati.“ S človekom, katerega otroci Slovence zaničujejo in izzivajo, pa pošten slovenski kmet tudi ne boče dolgo držal, o tem se bo omenjeni gospod sčasoma sam prepričal.

Omenim še, da so bile vse gostilne in vse trgovine (razen v Narodnem domu trgovina Druškoviča in gostilna Valenčaka!) z zastavami okrašene.

Slovenci brez ozira na stranke, zapomnite si to dobro!

Ljubno. Pri nas so se pred meseci začeli vaditi nekateri mladeniči in moške v petju. Poučevanje je prevzel tuk. učitelj g. Sotlar. Vstrajni pevci so se marljivo vadili in dne 17. maja so nastopili pri veselici v gostilni g. Benda.

Moramo povdarjati, da je moški pevski zbor prav dobro zapel več nmetnih, pa tudi narodnih popevk.

Na večer so bile vse sobe gostilne g. Benda natlačene polne, toliko se je nabralo poslušalstva. Toda niso le Ljubenci prihiteli poslušat svoje domače pevce, temveč opazili smo tudi Gornjegrajce in Mozirjane. Tako je prav. Pridimo drug k drugemu, da se v veselji družbi pogovorimo in poveselimo.

Slišimo, da nameravajo vrli pevci v kratkem zopet nastopiti. To bi bilo lepo. Priporočamo pa, naj napravijo tuintam izlete v okolico. Lepa pesem se naj vedno bolj in bolj širi med narodom.

Zidani most. Z ozirom na Benkovičev shod v Badečah dne 31. maja še sledeče: Pred vsem vprašamo tukaj poslanca dr. Benkoviča: Kako pa pridete Vi kot poslanec našega oziroma

Vašega volilnega okraja do tega, da ste šli, kakor mačka okoli vrele kaše, na Kranjsko ter tam sklicali shod za štajerske, t. j. za delavce Vašega volilnega okraja? Ali ste samo zato naš poslanec, da hodite tukaj sem le zgago in nemir povzročevati? Kje ste pa bili takrat, ko se je po vsem slov. naprednem časopisju rotilo naše poslance, naj se zavzamejo za to, da dobi Zidani most slov. nadučitelja? Da, da, g. doktor, zavzemati se za tako eminentne narodne koristi, to je Vam deveta briga! Pajdašiti se z nekim Milavcem, Vam bolj prija, želimo samo, da bi vam dobro teknilo. Kako žalostna figura ste bili na tem shodu, prav v srce ste se nam smilili!

Pa kako bi se Vi tudi v tem okraju zavzemali za narodne koristi, ko ste pa za časa volitev za par beraških nemških glasov izdali tukajšnje Slovence! S tem svojim junaškim činom ste pomagali postaviti močan steber nemškega mesta do Adrije! Vrlemu rodoljubu gosp. Rošu ste pa kradli poštenje in čast. Ali Vas še zmiraj nič ni sram?

Na pošti v Zidanem mostu je razpisano dvoje mest in sicer: mesto poštnege oskrbnika in mesto poštnege kontrolorja. Tukaj, gosp. poslanec, je gradiva dovolj. V prejšnjih letih so bili tukaj nastavljeni večinoma le slovenski uradniki, a sedaj? Sedaj imamo le enega slovenskega uradnika ter enega slov. oficijanta, in to v popolnoma slovenskem okraju. Ali ni to pravi pravcati škandal?!

Ker pa že v naprej vemo, da v tej zadevi naš poslanec ne bode nobenih korakov storil, kar bi bila sicer njegova prokleta dolžnost, zato se obračamo javno do vseh drugih poslancev, da v tej zadevi kaj ukrenejo in sicer takoj! Se mudi! Po toči zvoniti bo prepozno.

Iz ljutomerske okolice. Trгоvec V. v Ljutomeru vsiljuje klerikalne vžigalice in če kdo odločno zahteva „Cirilove vžigalice“, je tako ljubeznjiv, da dela neumestne opazke, kakor da mu ni po volji. Temu se ne čudimo, splošno znano je namreč, da se v nobeni trgovini v Ljutomeru toliko ne nemškutari kakor ravno v tej. Zahtevamo od slov. trgovcev, če so že nestrpni strankarji, naj vsaj ne dražijo odjemalcev s takim ravnanjem. — Narodno čuteči fantje in možje, zahtevajte vedno odločno „vžigalice družbe sv. Cirila in Metoda!“

Kmečki fant.

Polanci pri Ptuj. Ptujski „Štajerc“ piše o prvaški tatvini Kovačeca, dosedajnega predstojnika v Polancih. Mi pa vprašamo gospode pri „Štajercu“, zakaj se zdaj sramujejo svojega zvestega naročnika? Ali je vam mogoče utajiti, da je bil vsa leta „Štajerc“ naročen na občinski urad Polanci? Z občinskim denarjem se je plačevala ta cunja. Zdaj pa bi ga radi naenkrat prištevali prvakom!

Sv. Barbara v Halozah. Naravnost čuditi se moramo, kako more božji namestnik počenjati stvari, ki se nikakor ne strinjajo z njegovim vzvišenim poklicem. Da v svojih pridigah hujska zoper „Narodni list“ in narodno stranko, — to je že našega zdajnega kaplana Rabuza stara navada. Tega mu niti prav nič ne zamerimo, nasprotno njegova agitacija za „Narodni list“ nas le veseli.

A mož spočenja tudi druge oslarije. Znano je že, da ne more pustiti deklet pri miru. Tako je pretečeni teden šla šivilja Katica k Ani k sv. maši. Njene prsi je kinčal krasen šopek. Za njo jo prisopiha pritlikavi Rabuza. Ker mu ni hotela Katica šopka izročiti, je Rabuza odločno zahteval, naj ga vrže v stran. Dekle je pa moško odgovorilo, da šopek njega ne briga nič, ter šla svojim potom dalje.

Ta dan pa je šel tudi neki premožen mož po svojem kupčijemskem opravku domov ter srečal Rabuza. Ker pa je dobro vedel, da Rabuza pozdravlja samo svoje klerikalne pristaše, ga ta ni hotel pozdraviti. Takoj drugi dan pa je dobila njegova soproga pismo, v katerem Rabuza zahteva od nje, naj svojega moža ostro kaznuje, ker njen mož ni njega kot veroučitelja pozdravil. Ko smo se sešli drugega dne v narodni gostilni, nam je mož tožil, kakšna kazen ga čaka. Najbolj je bil v strahu, da bo moral hoditi k sosedu spat.

No to so končno malenkosti. A mož tudi slepari. Nismo prijatelji ptujkega šnopsarskega „Štajerca“, nasprotno celo njegovi neizprosni nasprotniki. Zato smatramo za žalostno dejstvo, da se naš dušni pastir spušča s tem listom v afere, ki so njemu in tudi nam v sramoto. Stvar pa je ta-le:

V zadnjem času je Rabuza ustanovil takomenovano „Izobraževalno društvo“.

Ko je prišel neki ud po časnike, mu je dal Rabuza dopis, katerega je sestavil za „Štajerca“, ter mu ukazal, naj ta dopis prepiše, podpiše naročnika Podhostnika in ga naj pošlje na uredništvo „Štajerca“.

Dotični dopis je res romal na uredništvo „Štajerca“, a to toži sedaj Rabuza zaradi sleparstva. Res vzoren božji namestnik, ki daje našim najhujšim nasprotnikom tako lepo priliko, da se delajo norca iz nas Slovencev.

Ribnica na Pohorju. Zadnji dopis, ki ga je prinesel Vaš cenjeni list o našem „Bralnem društvu“, je silno razburil mračne duhove ribniških klerikalcev. Kakor če dregneš v sršenje gnezdo ali pa posvetiš med netopirje v cerkvenem zvoniku! In, kot je že stara, „lepa“ navada zaslepljenih pobožnjakov, niso seveda smatrali za potrebno baviti se nadalje s stvarjo, ampak so z mrzliško naglostjo poizvedovali okrog za dopisnikom. Rabijo zopet nekogar, da bi ohladili nad njim že dolgo huhanje jezo in ga polili s svojim črnim žolčem. Kakor vedno in povsod se jim tudi tukaj ne gre za to, da bi se naše ljudstvo, ki tako rado čita, izobraževalo in napredovalo, ampak nasprotno: oni hočejo, da bi ljudstvo čisto nič ne bralo, ali pa čitalo samo „krščansko-katoliške“ časnike, to je one časnike, ki nikdar ne poročajo kaj drugega kakor resnične — laži. Vsi naši — čeki in — šeki prav dobro vedo, da si želi skoro vsa okolica ljudsko knjižnico, ki bi jim kratila dolge zimske večere, toda — šeki so navadno silno rogasti, tako dolgo, dokler se jim rog ne izbije. — In tako se bo bliščal na kaplaniji še naprej napis „Bralno društvo“ ljudstvu v zasmeh in pomilovanje. V nedeljo dne 31. majnika pa so celo srečno prijadrali v okrilje edinozveličalne „krščansko-socialne zveze“. — Dosem ste torej pritirali trhli voz svoje mračnjaške politike, gospodje, toda dalje ga ne bode. Pri svojem koncu se vsaka stvar neha in tako se bo tudi vaše „haužvanje“ z naprednim denarjem v „Bralnem društvu“ kmalu nehalo! Ljudstvo bo za nedolgo temeljito obračunalo z vami in nič vam ne bo pomagalo, če se tudi tisočkrat vržete v naročje najhujšim narodnim pijavkam, združenim v „krščansko-socialni zvezi“. Z ljudmi, ki bojkotirajo našo družbo sv. Cirila in Metoda, edino zaščitnico naše mladine pred potujčenjem, nas ne veže niti las več!

Književnost.

Janez Trdina, zbrani spisi, V. knjiga. Cena broš. 1'60 K, eleg. vezano K 2'80, po pošti 10 vin. ozir. 20 vin. več. Zazobil Lav. Schwentner v Ljubljani. — Kdor je čital dozrajne zvezke Trdinovih „bajk in povesti o Gorjancih“, gotovo poseže tudi po tem zvezku in ga bo po prečitanju s čutom tople zadovoljnosti odložil.

Indijska Talija. Zbirka indijskih gledališnih iger. III. zvezek. Sakuntala. Založil dr. Karl Glaser, Hoče (Štaj.); cena K 1'20, po pošti 10 vin. več. — „Sakuntala“ je eden najlepših proizvodov indijske čarobno lepe dramske umetnosti. Kalidasa — pisatelj „Sakuntale“ — je indijski Šekspir v polnem pomenu besede. Hvaležni smo g. dr. Glaserju za ta novi lep prevod. Priporočamo knjigo najtopleje.

Razne novosti.

Proti kačjemu piku. Vseučilišni profesor dr. Rehl je dal izdelati male škatljice, v katerih je v obliki pastil klorovo apno, kakor najuspešnejše sredstvo proti kačjemu piku. Te škatljice bi morale biti povsod na razpolago, kjer se nahajajo strupene kače, posebno v planinskih zavetiščih, v gostilnah itd. Tudi naj bi imel take pastile vsak sprehajalec, izletnik, turist. Pastile obdrže zelo dolgo svojo zdravilno moč.

Prav dober dovtip. Blagajnik mestne blagajne v Kromerizu Klička, je poslal po češko napisani nakaznici 2 K nemškemu „Volksratu“ za Češko na ime predsednika dr. Titta. Pošiljatev se je sprejela ter je dobil Klička sledeči odgovor: „Potrjujemo z največjo zahvalo sprejem prijazno nam poslanih 2 K ter prosimo obenem, da nam sporočite, v kakšen namen. Mit treudeutschem Grusse. Dr. Titta.“ Gospod Klička je nato odgovoril, da se je njemu šlo le za dokaz, da nemški „Volksrat“, ki poziva nemške sodnike in občine, naj odklanjajo češke dopise, sam sprejema češke vloge.

Menih — svinjar. V Cognoli blizu Trenta na Tirolskem je neki menih zadovoljeval svoji pohotnosti nad 6—13 letnimi dečki v cerkvi z a orglami. Starši dečkov so ga ovadili so dišču.

Društvene vesti.

„Bralno društvo v Gaberjih“ priredi v nedeljo 14. junija t. l. ob 4. uri popoldne v Skalni kleti gledališko predstavo. Upriporile se bodo igrice „Raztresenca“ in „Damoklejev meč“. Po predstavi prosta zabava, godba, petje itd. Vstopnina: Sedeži po 1 K in 60 v, stojišče 30 v. Veselica se vrši pri vsakem vremenu. K mnogoštevilni udeležbi vabi uljudno odbor.

Telovadno društvo „Savinski Sokol“ v Mozirju. Izkaz nabranega denarja po pušicah v Mozirju: Gospa Jos. Blaž 31 K 8 v; Strenčan 12 K; Vasle 10 K. Tudi pušice v Gornjem gradu pridno nabirajo. Vsem nabirateljem sokolska hvala. — Na zdar!

Učiteljsko društvo za ptujski okraj zboruje dne 14. junija t. l. ob pol 11. uri v okoliški šoli. Spored: 1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. Razgovor o jubilejski slavnosti. 4. Uradno konferenčna vprašanja, o prvem poročatu tovariš Wesiak in Vauhnik, o drugem pa tov. Kaukler in Pesek. 5. Slučajnosti in nasveti. — Pevkinje in pevci se naj zbero sigurno ob pol 10. uri. Zaradi zelo važnega sporeda pričakovati je polnoštevilne udeležbe. Tudi tovariši (ice) neudi se vljudno vabijo k zborovanju.

„Slovensko pevsko društvo v Ptuj“ je pri svojem običnem zboru 27. maja t. l. izvolilo sledeče gospode v odbor: Dragotin Zupancič, predsednik; dr. Bela Stuhec, podpredsednik; Vinko Serona, tajnik; Valentin Kajnih, blagajnik; Janez Kočmut, arhivar; Silvester Šentjarc in Sikst Hrovatin, namestnika. Zunanji odborniki: Matej Hubad, Ivan Zemljič, J. Jošt in Fran Zacherl; Anton Porekar in Fran Lenart, namestnika. Revizorji: dr. Dragotin Koderman, dr. Josip Komljanec in Josip Wresnik.

Velika pevška slavnost leta 1909 v Ljubljani. Prihodnje leto poteče 25 let, odkar se je ustanovilo v Ljubljani pevsko društvo „Slavec“. Ta izredni pojav v slovenskem pevskem društvenem življenju proslavi društvo v veliko pevsko slavnostjo v dne 27., 28. in 29. junija 1909. l., na katero bode vabilo poleg slovenskih tudi bratska slovanska društva, saj je „Slavec“ v teku 25 letnega delovanja postal osebno o znan daleč preko mej slovenske domovine. Bratska društva naj se pri določitvah svojih prireditev v prihodnjem letu blagovole ozirajo na zgoraj omenjene dneve, kateri naj bodo posvečeni slovenski in slovanski pesmi na „Slavčevi“ 25 letnici v Ljubljani.

Bralno društvo v Gomilskem priredi v nedeljo, 14. t. m. veliko ljudsko veselico z veselo igro „Čevljar“, srečolovom, šaljivo pošto in raznimi drugimi zabavami. Igra celjska narodna godba.

Slov. pev. društvo „Vrnska Vila“ izleti v nedeljo dne 14. t. m. v prijazno Gomilsko in se udeležiti veselice tamošnjega bralnega društva.

Javni nastop „Mariborskega Sokola“ bo 21. t. m. na vrtu „Narodnega doma“ v Mariboru. Več prihodnjič.

Družbi sv. Cirila in Metoda je vposlala napredna in zavedna Ribnica na Pohorju dne 8. t. m. prvih 7 K, nabranih v nemčurski gostilni g. Petruna. Darovali so po 1 K sledeči gg.: A. Godec, ga. Amalija Kaiser, A. Skočir, J. Pušnik, J. Zomer, Ivan Zomer in L. Brunčko. Srčna hvala. Živeli posnemajoči!

II. redni občni zbor slov. akad. društva „Tabor“ se vrši v petek 12. t. m. ob 8. uri zvečer prostorih „zur Gemütlichkeit“ (Brandhofg. 12.) s sledečim vsporedom: 1.) Čitanje zapisnika zadnjega rednega in izrednega občnega zbora. 2.) Čitanje zadnjih dveh občnih zborov bratskega društva „Slovenije“. 3.) Poročilo odborovo. 4.) Sprememba poslovnika. 5.) Slučajnosti. Slovanski gostje dobrodošli!

Kmetijsko bralno društvo v Rogoznici pri Ptuj priredi v nedeljo, dne 14. t. m. v gostilni g. Franc Bratič-a v Novi vasi svojo običajno vsakoletno vrtno veselico z gled predstavo, srečolovom, šaljivimi prizori, menažerijo, plesom na prostem, prosto zabavo itd. Začetek točno ob pol 4 uri pop. Vstopnica za ude 20, nede 30 v. Meplačila in dobinki za srečolov se v korist društva hvaležno sprejemajo. Ker izvršuje to društvo v bližini mesta Ptuj važno delo narodne probuje, denar za nabavo pripomočkov kakor knjige in časniki pa nam zbog tega, ker niti polovica ptujskih in okoliških Slovencev ni ud tega društva, vsaj sedaj pričakujemo, da nas obiščejo in tako pripomorejo, da si bode moglo društvo s čim večjim dobičkom nabaviti te pripomočke. Toraj vsi narodni Slovenci Ptuj in okolice v nedeljo k Bratiču!

Odbor.

Listnica uredništva.

F. M., Gradec: O tem vprašanju smo imeli že lani članek.

Loterijske številke.

Trst, 6. junija 1908: 36, 56, 84, 79, 11.

Linc, „ „ 73, 83, 80, 6, 53.

Na adresu prečastitega gosp. prošta in dekana Jožefa Flecka in šolskega vodstva okoliške šole v Ptuj.

Bliža se vsakoletna izkušnja iz verouka. Gospoda kateheta Pius Vakselj in Lucij Selinšek svoje učence prav pridno pripravljata za to izkušnjo s — palico. Posebno zadnji čas je tepenje kar na dnevnem redu. Oče Lucij Selinšek je omeril, tako pripoveduje deca, enemu učencu po 20 toplih, kakor pravijo, da je imel nek del telesa ves črno progast. Skoro nobeden jih ne dobi spod 10! Dečke meče ob tla, jih suva ter jim s palico vtepa katekizem v glavo. Kakor je pa znano iz izkušnje, pa Bog ni dal vsakemu istih talentov, toraj se vsa deca tudi ne more enako učiti. Da bi se pa naši otroci za vsako malenkost tako pretepali, da so vsi marogasti, ne samo po nekem delu telesa, ampak tudi po rokah, to pa si odločno prepovemo in prosimo g. dekana in šolsko vodstvo, da mlade gg. katehete v toliko poučita, da se vera ne utrjuje in ne krepi z batino, pač pa z ljubeznjivim in blagim ravnanjem do otrok.

Če se naši kmečki fantje stepo, jih pameten človek obsoja; kaj pa naj porečemo, če oni, ki so oznanjevalci miru in ljubezni, ne poznajo drugega nego palec debelo palico, bolje rečeno gorjačo? Ne prazno brbljanje katekizma pač pa prava arčna vzgoja bo ublažila nas slovenski rod! Več prizadetih starišev.

Kdor hoče kupiti in prodati dobičkanosna posestva

v lepih okraju blizu cest in tik cest, različnih velikosti in cen, od 6000 do 40.000 K, v ugodnih plačilnih obrokih, primernih razmerah vrednosti in izbrana boljša zemljišča in poslopja, za katera prevzame posredovanje **Rok Lončar**, posestnik v Ivenci pri Vojniku, okraj Celje. Ako pa kdo hoče kakšno boljše posestvo prodati, naj se mu pismeno naznani.

Slovenci zahtevajte v Slatino kislo vodo

ki se prodaja v korist družbe sv. Cirila in Metoda. — Zalagatelj: 134 13-2
JAKOB VREČKO, Slovenjgradec.

Naprodaj

je nova dobro ohranjena, trovrstna
harmonika

Več pove lastnik

Iv. Vizovišek, trg. pomočnik
v Žalcu. 133 2-2

! Čevlji !

Priporočam svojo zalogo vsakovrstnega obuvala za moške, ženske in otroke; tudi turistične čevlje po goiserskem načinu; domače in tovarniško delo po vsakovrstni ceni. — Vse se dobi in kupi pri

Ivan Berna

Gosposka ulica števil. 6 v Celju.

Trgovskega učenca

s primerno šolsko izobrazbo sprejmeta **Norb. Zanier & sin**, Sv. Peter, Savinska dolina.
126 3-3

Zgotovljeno

je pre-
zidava-
nje trgov-
ske hiše R.
Stermecki v
Celju, katera je
sedaj popolnoma
na novo urejena. —
Velikanska zaloga, ka-
tera se je sedaj še z no-
vodošlim blagom dopolnila,
se bode z naprej po čudovito
nizkih cenah prodajala. Nikdo
torej ne zamudi ob prihodu v Celje
si trgovino ali vsaj izložbe ogledati,
da se vsak sam prepriča o velikanski
— izbiri in čudovito nizkih cenah. —
Vzorci proti vrnitvi na vse strani poštne prosto.

Bencin-motor

samo 4 mesece v porabi, izvrstno ohranjen se
vsled nabave električne moči po ceni prodaja. —

Vprašanja na železnarno **A. Pogačnik**,
Ruše pri Mariboru. 128 3-3

Išče se za gostilno na deželi natakarica na račun.

Prednost imajo poštene ženske v srednji dobi,
katere so že kot natakarice na deželi služile.
Ponudbe pod „**Natakarica 400**“ na
uredništvo „Narodnega Lista“. 135 2-2

Razpis stavbe

Sokolskega doma v Gaberju pri Celju.

Društvo Sokolski dom razpisuje natečaj za enonadstropno stavbo s sokolsko telovadnico. Vsa dela so proračunjena približno sledeče:

1. Zidarska dela	K 24.000.—
2. Tesarska dela	„ 10.000.—
3. Mizarska, ključavničarska, plesarska in steklarska dela „	6.400.—
4. Kleparska dela	„ 760.—
5. Slikarska dela	„ 300.—

Stavba se odda enemu podjetniku ali pa posamezna dela posameznim podjetnikom. Odločitev si pridrži odbor.

Stavba se mora dovršiti najkasneje do 15. oktobra t. l.

Vsak ponudnik mora položiti 5 % varščine. Ponudbe je staviti najdalje do 15. junija t. l.

Načrti in proračun so do konca zglasilnega roka na vpogled pri br. Jože Smertniku v Celjski posojilnici.

Odbor društva Sokolski dom.

Več lepih kmetij

od 6 do 18 oral, na Štajarskem, v bližini Gradca se po ugodnih pogojih prodaja. Parcele posameznega posestva niso razkosane, temveč se drže skupaj (arondirano). V sredini vsakega posestva stoji poleg hiše z lepim stanovanjem, dobro urejeno prostorno gospodarsko poslopje, hlevi itd. Velikosti posestva primeren gozd meji na zemljišče.

Pojasnila daje **A. Lavrenčič, Thal**, pošta Gösting pri Gradcu. 127 3-3

Posojilnica v Šoštanju

— registrovana zadruga z neomejeno zavezo —

obrestuje hranilne vloge po

5%

ter plačuje rentni davek za vlagatelje sama. — **Uradni dan** je vsak **četrtek** od 9. do 12. ure dopoldne.

Za druga pojasnila je pisarna odprta vsak dan od 9. do 12. ure dopoldne.

326 3-3

Načelstvo.

Oddaja stavbe

enonadstropnega prizidka k sedanjemu šolskemu poslopiju v Zibiki.

Ustmena zniževalna dražba se bo vršila v četrtek, dne 25. junija 1908 ob 2. uri popoldne v šolskem poslopiju v Zibiki.

Stavba se bo oddala le enemu glavnemu podjetniku. Izklicana cena znaša 12.600 K.

Stavbeni operat, sestoječ iz stavbenih načrtov, stroškovnika, stavbenega dovoljenja in stavbenih pogojev je na vpogled razpoložen v šolski pisarni v Zibiki in pri okrajnem šolskem svetu (okrajno glavarstvo) v Celju.

Vsak dražbenik mora pred pričetkom dražbe položiti varščino v znesku 1260 K.

Krajni šolski svet v Zibiki, okraj Šmarje

dne 4. junija 1908.

Načelnik: Martin Kočevar.

Darujte za Nar. sklad!

Slovenci, kupujte vžigalice v korist družbi sv. Cirila in Metoda!

Adolf Bursik

čevljar v Celju, Gledališka ulica št. 9

izdeluje vse različne vrste
obutal v modernih fazonah

in po solidnih cenah 52-23

Kupujte narodni kolek!

Trgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi
potrebščinami, prodaja c. kr. šolskih knjig in
igralnih kart 7 52-24

Zvezna trgovina

Celje, Rotovška ulica št. 2

priporoča

kancelijski, konceptni, pismeni,
dokumentni, ministrski, ovitni in
barvani papir.

svinčniki peresa, peresniki radirke
kamenčki, tablice, gobice, črnilo

Trgovske knjige v vseh velikostih črtane
z eno ali dvema kolo-
nama, v papir, platno, gradl. ali pol usnje vezane.

Odjemalne knjižice po raznih cenah.

Največja zaloga vseh tiskovin

za občinske urade, krajeve šolske svete, učiteljsko,
župnijske urade, okrajne zastope, užitniške
zastope, hranilnice, posojilnice, odvetnike,
notarje in privatnike.

Časna zaloga šol. zvezkov in risank.

Papirnat vreče vseh velikosti po origi-
nalnih tovarniških cenah

Štampilje pečatniki, vignete, (Siegelmarken)
za urade in privatnike izvršujejo
se v najkrajšem času.

Dopisnice umetne, pokrajinske in s cveticami
od najpreprostejših do najfinejših.

Albumi za slike, dopisnice in
poezije.

Zavitke za urade v vseh velikostih.

Ceniki za tiskovine in pisarniške potrebščine
so brezplačno na razpolago.

Trgovci in preprodajalci imajo
izjemne cene.

Priznано dobro blago.
Solidna in točna postrežba.

Edino pristen je le **Thierryjev balzam**
z zeleno **nuno** kot varstveno znamko. Najmanjša pošiljatva 12/2 ali 6/1 ali
1 patent potovalno družinsko steklenico K 5. Skladanje prosto.

Thierryjevo centifolij-mazilo. Najmanjša pošiljatva 2 dozi K 3'60. Sklad. prosto.

Povsod priznana kot najboljša domača sredstva zoper želočene bolečine, zgago (gorečico), krče, kašelj, zasliženje, vnetja,
poškodbe, rane itd. Naslovite naročilo ali denarno pošiljatev na **A. THIERRY**, lekarna k angelju varuhu v Pregradi
pri Rogatcu. Zaloge skoro v vseh lekarnah. 107 33-9

Peronospora-brizgalnice,

najboljših sestavov po najnižjih
cenah, kakor tudi najboljše
mlatilnice na gepelj
in roko
ter vse poljedeljske stroje,
traverze, železniške
šinje, cement, in
strešno lepenko,
železne in svinčene
vodovodne cevi, se-
salke itd. dobite pri
narodni tvrdki

trgovina z železnino

'Merkur', Peter Majdič, Celje

Zahtevajte cene.

Zahtevajte cene.

Darujte za Narodni sklad!

Sveto-trojiški vrelec!

Izvrstna slatina!

Čast mi je, p. n. občinstvu v javno naznaniti, da pričnem, ker so vsa predela izvršena,
s prodajo. Tudi na c. kr. splošni preskuševalnici za živila v Gradcu je bil
sveto-trojiški vrelec analiziran in kot dobra slatina preskušen.

Kot dietetična slatina se najtopleje priporoča.

Naročila prevzame

FRANC SCHÜTZ, Sv. Trojica v Slov. goricah.

Preprodajalci imajo visok popust.

113 7

Kreditna in stavbena zadruga „Lastni dom“ v Celju

Celje • Rotovška ulica št. 12, I. nadstropje • Celje

Cekovni račun pošt. hran.
št. 54.366.

Uradije vsako **sredo** in **soboto** od 8. do 12. ure predpoldne
in od 2. do 6. ure popoldne. Pojasnila se dobijo vsak dan pri tajniku
v pisarni ali pa pri njih. načelstva. Zadruga „Lastni dom“ je **kre-**
ditni zavod in sprejema od vsakogar **hranilne vloge**, katere

obrestuje stalno po 5%

od dneva vloge do dneva vzdiga. **Rentni davek** plačuje zadruga
sama, ne da bi ga vlagatelj odtegoval. Zadruga dovoljuje v
prvi vrsti **zemljiški in stavbeni kredit** ter predujme na
knjižne terjatve, račune, itd. do gotovosti in po dogovoru. —
Vlagateljem so na razpolaganje **hranilni nabiralniki (pušice)**,
ki so najpripravnije sredstvo za varčevanje. Izmed slovenskih zavodov
ima le zadruga „Lastni dom“ vpeljane te hranilne nabiralnike.

Telefon št. 48.

73 16-14